

Salom, aziz bolajonlar!

Uchinchi qismda biz yangi geometrik obyektlar – to‘g‘ri to‘rtburchaklar, parallelepipedlar va ularning elementlari bilan tanishamiz, shuningdek, aylana yasashni o‘rganamiz va aylana bilan qanday geometrik shakllar bog‘liqligini bilib olamiz. Biz sonli nurning yangi imkoniyatlarini ko‘ramiz va uning matematik amallar bilan qanday bog‘liqligini bilib olamiz. Biz zamonaviy texnologiyalardan foydalanganda bilimlarimizni qanday qo‘llashni o‘rganamiz. Yangi mavzularni o‘rganar ekanmiz, mumtoz va zamonaviy san‘at turlari bilan tanishamiz.

69. Kilogramm va gramm

Yondosh mavzu:
tarozilar.

Massa, tarozi,
grammlar, kilogrammlar.

1. Rasmlarga qarab qaysi obyekt eng og'ir va qaysi biri eng yengil ekanini aniqlang.

Yengil jismlarning massasini kichikroq birliklar – grammlarda o'lchash mumkin.

O'qilishi: bir kilogramm ming grammga teng.

Yozilishi: $1 \text{ kg} = 1000 \text{ g}$.

2. Grammlarda ifodalang va massalarning qiymatlarini o'sish tartibida ayting.

20 kg

200 g

3000 g

2 kg

3 kg 200 g

3. Har bir predmetning massasini grammlarda aniqlang.

4. Savollarga javob bering.

a) Xaridning unumiy massasi qanday?

b) Kim ko'p va qancha ko'p yukni ko'tarib kelgan?

2 kg 960 g

4 kg 280 g
3 kg 750 g

2 kg 460 g

5. Kilogrammlarga aylantiring va ularni taqqoslang.

5 620 g 6 520 g

7 134 g 1 734 g

12 098 g 1 298 g

5 000 g 3 999 g

6. Grammlarga aylantiring va ularni hisoblang.

4 kg 309 g + 2 kg 293 g

2 kg 760 g · 2

8 kg 129 g – 5 kg 37 g

3 kg 227 g : 7

7. Bir xalta shakarining massasi 1 kg 980 g, bir xalta tariqning massasi esa bir xalta shakardan 3 marta kam. Bir xalta unning massasi shakar va tariqning birgalikdagi massasiga teng. Bir xalta unning massasi qancha?

8. Rasm bo'yicha ifodalar tuzing. Ularning qiymatlarini hisoblang.

75g

125g

120g

250g

10g

150g

50g

250g

100g

O'zingiz uchun sabzavot va mevalar to'plamini o'ylab toping. Ularning massasi qancha bo'lishini ayting?

69. Kilogramm va gramm

9. Ifodalarni yozing. Bo'sh kataklarga tushirib qoldirilgan sonlarni shunday qo'yingki, natijada to'g'ri tengliklar hosil bo'lsin. Ifodalar ostidagi sonlar amallar natijalarini ko'rsatadi.

$$\boxed{} - \boxed{} \cdot \boxed{} + \boxed{} = 72$$

$\begin{array}{c} \swarrow \quad \searrow \\ 56 \quad 72 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 9 \quad 72 \end{array}$

$$(\boxed{} - \boxed{}) \cdot \boxed{} + \boxed{} = 100$$

$\begin{array}{c} \swarrow \quad \searrow \\ 9 \quad 54 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 100 \end{array}$

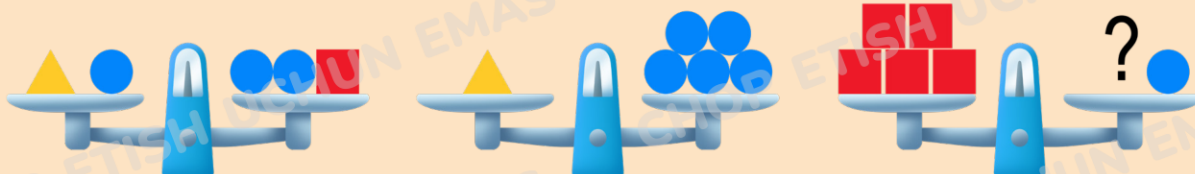
10. Ifodalarda qavslarni shunday qo'yingki, natijada ularning qiymati 96 ga teng bo'lsin.

$$24 + 40 : 8 - 3 \cdot 9$$

$$5 + 52 - 45 \cdot 13$$

11. Barcha tarozilar muvozanat holatda. 5 ta kvadratning massasini sharchalarda ifodalang.

12. Grammlarga aylantiring va hisoblang.

$$(6 \text{ kg } 87 \text{ g} + 1 \text{ kg } 242 \text{ g}) \cdot 2$$

$$7 \text{ kg } 920 \text{ g} \cdot 3 - 3 \text{ kg } 402 \text{ g} : 7$$

$$3 \cdot (4 \text{ kg} - 1 \text{ kg } 159 \text{ g}) + 2 \text{ kg } 500 \text{ g} \cdot 2$$

$$5 \text{ kg } 781 \text{ g} : (480 - 21 \cdot 17)$$

13. Aziza 1 kg 500g olma, 1 kg 200g olcha va olcha qancha bo'lsa, shuncha qulupnay sotib oldi. U xarid qilgan barcha mevalarni 5kg ga mo'ljallangan xaltada olib keta oladimi?